

УЧАСТЬ МІЖНАРОДНИХ МІЖУРЯДОВИХ ТА НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ОРГАНІВ МІСЦЕВОЇ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

В статті розглядається досвід співробітництва органів місцевої публічної влади в Україні з міжнародними організаціями. Так, співпраця органів місцевої влади України з іноземними партнерами налагоджується в процесі розвитку міжнародних контактів місцевих державних адміністрацій, місцевих рад, їхніх виконавчих органів. Завдяки цьому органи місцевої публічної влади в Україні отримують доступ до кращих світових практик врядування та можливість реалізовувати їх на місцевому рівні, переймати світовий досвід для сталого розвитку громад. Українські представництва міжнародних міжурядових та неурядових організацій дозволяють більш активно залучати представників місцевих органів влади та громадськості з різних регіонів України, а також з інших країн для впровадження спільних проектів. Реалізуючи проекти, міжнародні організації, в свою чергу, впливають на політику, системи управління на всіх рівнях, що, в свою чергу, сприяє сталому розвитку міст та сільських територій. Підтримка ж з боку місцевої влади та активних громад допомагає вирішенню конкретних питань на місцевому, районному, обласному, державному та міжнародному рівнях.

Ключові слова: міжнародна неурядова організація (МНУО); міжнародна міжурядова організація (ММУО); міжнародне співробітництво; органи місцевого самоврядування; місцеві державні адміністрації.

Постановка проблеми. Останнім часом усе частіше партнерами органів місцевої публічної влади України виступають урядові організації зарубіжних держав (наприклад, Агентство міжнародного розвитку США (USAID), Канадське Агентство міжнародного розвитку (CIDA), Шведське агентство з питань міжнародної співпраці та розвитку (SIDA) та ін.), міжнародні міжурядові організації (економічні, фінансові, гуманітарні тощо), транснаціональні корпорації, фірми зарубіжних держав та міжнародні неурядові організації.

Основні форми міжнародного співробітництва органів місцевої влади в Україні розробляються і реалізуються безпосередньо виконавчими комітетами місцевих рад, міськими, районними й обласними державними адміністраціями. Організаційно-правові форми такого співробітництва носять різноманітний і багатоплановий характер і у своїй сукупності створюють систему міжнародних відносин на локальному і регіональному рівнях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема функціонування міжнародних міжурядових та неурядових організацій, визначення їх правового статусу все частіше привертає увагу науковців. Зокрема дослідженнями проблематики займалися Б. Кістяківський, Т. Алексеєва, Т. Нешатаєва,

С. Подшибякін, Л. Чернявська та ін. Однак поза увагою науковців і досі залишаються проблеми, пов'язані з питаннями співробітництва міжнародних організацій та органів місцевої влади як на світовому рівні, так і в Україні.

Мета статті полягає в розкритті змісту діяльності міжнародних міжурядових та неурядових організацій, визначенні їх ролі у процесі розвитку міжнародного співробітництва органів місцевого самоврядування та місцевих органів державної влади.

Виклад основного матеріалу дослідження. Питань розвитку міжнародного співробітництва органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування України стосується окрема група законодавчих та нормативно-правових документів, зокрема: Конституція України, Закони України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», «Про міжнародні договори України», «Про транскордонне співробітництво», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про місцеві державні адміністрації» та ін. Крім того, цього напрямку стосується й низка міжнародних нормативно-правових актів, зокрема: Європейська хартія місцевого самоврядування, а також окремі документи Європейського Союзу, що регулюють процедуру взаємодії ЄС з його сусідами, зокрема, з Україною.

Законодавчі положення, що легалізують міжнародні зв'язки органів місцевого самоврядування (ОМС) України, знайшли своє закріплення у ст. 15 «Форми добровільного об'єднання органів місцевого самоврядування» Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні». Тут міститься дозвіл органам місцевого самоврядування на об'єднання в асоціації всередині країни і входження в індивідуальному порядку або в рамках відповідної національної асоціації в міжнародні асоціації й інші добровільні об'єднання органів місцевого самоврядування [22].

Аналогічні положення, але в більш розгорнутому вигляді, містяться у ст. 10 Європейської хартії місцевого самоврядування. З них випливає, що право на міжнародне співробітництво має бути неодмінно визнано державою як основне і надано органам місцевого самоврядування через закріплення в національному законодавстві. Зазначаються стратегічні цілі такого співробітництва – реалізація своїх повноважень і вирішення завдань, що становлять загальний інтерес, а також захист і просування загальних інтересів органів місцевого самоврядування. Називаються основні суб'єкти такого співробітництва – міжнародні неурядові організації, місцева влада й органи місцевого самоврядування інших (зарубіжних) держав [12].

Європейська рамкова конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або владою і три додаткові протоколи до неї визнають право місцевих та регіональних влад на здійснення транскордонного співробітництва з широкого кола питань, зокрема щодо надання соціальних послуг та захисту навколишнього середовища [11].

Окрім ОМС, повноваження в галузі міжнародних відносин мають і місцеві державні адміністрації. Так, зокрема, вони відповідають за розвиток міжнародного співробітництва в галузі економіки, захисту прав людини, екологічної безпеки, охорони здоров'я, освіти і науки, культури, туризму тощо. Обласні та районні державні адміністрації можуть укладати договори з іноземними партнерами про співробітництво в межах своєї компетенції [23].

Зацікавленість органів місцевої влади України в міжнародних зв'язках і у сприйнятті міжнародних стандартів місцевого управління, на думку В. Погорілка, може бути виявлена і зафіксована у формі мотивації. Мотивація, в свою чергу, складається з трьох рівнів-завдань, що реалізуються в рамках діяльності органів місцевого самоврядування та органів державної влади на місцях.

Так, до першого, найбільш загального рівня належить завдання-мотив – вивчення, освоєння і впровадження власне стандартів становлення, розвитку і функціонування самої системи місцевого врядування. Друге завдання-мотив охоплює обмін досвідом у веденні місцевого господарства і управління локально-регіональними між органами місцевого самоврядування різних держав. Третє завдання-мотив полягає у становленні й розвитку різнопланового і багаторівневого співробітництва органів місцевої влади, суспільних формувань громадян, підприємницьких структур, жителів відповідних адміністративно-

територіальних одиниць із зарубіжними партнерами і виявляється шляхом різноманітних зв'язків [21].

Сьогодні міські ради і муніципальні асоціації України беруть активну участь у діяльності та заходах Всесвітньої федерації об'єднаних і споріднених міст (ВФОМ). Так, понад 50 українських міст мають споріднені зв'язки з понад 160 територіальними одиницями зарубіжних держав (Одеська міська рада має 37 споріднених міст та міст-партнерів, Дніпропетровська має 15 міст-побратимів, Київ підтримує зв'язки з понад 70 зарубіжними містами). Індивідуальними членами Федерації є Київ, Запоріжжя, Одеса, Харків, Донецьк. Інші міста представлені у ВФОМ через Асоціацію представників місцевої і регіональної влади України [10; 13; 18].

З питань локального й регіонального розвитку та місцевої демократії з Міжнародною спілкою місцевих влад (МСМВ) співробітничав Асоціація міст України (АМУ), Асоціація представників місцевої і регіональної влади України, міські ради Одеси, Львова, Харкова, Миколаєва, міська адміністрація Києва [21].

Так, зокрема, Асоціація міст України налагоджує зв'язки з іноземними та міжнародними організаціями, чия діяльність спрямована на вирішення проблем місцевого самоврядування, а також допомагає містам в налагодженні побратимських зв'язків. Так, АМУ планомірно поглиблює стосунки між українськими містами та їх європейськими партнерами. Наприкінці 2002 р. їй було прийнято до Ради європейських муніципалітетів та регіонів, що зміцнило їй міжнародну позицію та репутацію України як держави, що прагне до європейської спільноти [3]. Сьогодні АМУ, що об'єднує більше 500 міст, селищ і сіл, є потужною організацією, що довела свою спроможність захищати інтереси місцевого самоврядування на національному та європейському рівнях.

Вагомий внесок у розвиток системи місцевого самоврядування та розбудову громадянського суспільства в Україні робить Фондація українсько-польської співпраці (ПАУСІ), заснована в квітні 2005 року. Вона докладає зусиль, щоб передати успішний досвід Варшави під час переходу до ринкової економіки, допомогти Україні інтегруватися до європейських та євроатлантичних структур шляхом запровадження європейського, зокрема польського, досвіду. Місією фундації також є інтенсивний транскордонний обмін знаннями та досвідом у ключових сферах, що впливають на розвиток людського капіталу й формування громадянського суспільства.

У червні 2014 року відбулася зустріч у рамках проекту «Бюджети за завданнями у Вінниці та Черкасах – підтримка належного врядування й фінансової прозорості органів місцевого самоврядування в Україні», що здійснювався ПАУСІ за фінансової підтримки Європейського Союзу та Центральноєвропейської ініціативи. Українці навчалися в польських колег формувати бюджети, з'ясували, як забезпечується ефективне використання місцевих коштів у польських містах, як можна досягти більшої прозорості та ефективності місцевих бюджетів в Україні.

Однією з останніх ініціатив ПАУСІ у 2015 р. є проект «Бюджети за завданнями у Вінниці і Черкасах –

підтримка фінансової прозорості та належного врядування в органах місцевого самоврядування України». Так, основною метою проекту є посилення здатності органів місцевого самоврядування та громадських організацій розбудовувати ефективно врядування у цих містах. Компонентами проекту є різноманітні тренінги, семінари, круглі столи, навчальні візити та стажування, консультативна підтримка, а також програма міні-грантів для громадських організацій. Брати участь у подібних проєктах мають змогу жителі відповідних міст, посадові особи органів місцевого самоврядування, депутати міських рад, працівники комунальних підприємств та представники громадських організацій [27].

Ще однією міжнародною неурядовою організацією, яка об'єднує на засадах добровільності громадян України та інших держав, є «Україна–Польща–Німеччина» (UPD). Презентація UPD відбулася в липні 2007 року в німецькому місті Нойштреліці. Ця МНУО активно сприяє зміцненню дружби та розвитку тісного співробітництва народів України, Польщі й Німеччини, задоволенню та захисту законних соціальних, економічних, творчих, вікових, національно-культурних, спортивних та інших інтересів членів організації [19].

Показово, що за сприяння цієї організації та об'єднання «Україна – Польща» налагоджено співпрацю між більш як 120 територіальними громадами Вінницької області й адміністративними одиницями 10 воєводств Республіки Польща. У ролі структурного підрозділу виступає підприємство «Господарчий дім», метою якого є встановлення прямих зв'язків із фірмами та організаціями зарубіжжя щодо розвитку промислового виробництва, будівництва, сільського господарства й торгівлі.

Асоціація європейських прикордонних регіонів (АСПР) є найстарішою загальноєвропейською організацією з питань регіональної політики, спеціалізація якої направлена на сприяння розвитку прикордонних і транскордонних територій.

Відразу після утворення у 1971 р. АСПР встановила тісні контакти з Радою Європи, Європейською комісією, Європейським Парламентом, Радою європейських муніципалітетів і регіонів (CEMR), а також з численними прикордонними регіонами [28; 29].

Цілями АСПР є представлення інтересів прикордонних регіонів в міжнародних структурах і національних органах влади, ініціація, підтримка і координація зв'язків прикордонних регіонів Європи, підготовка аналітичних матеріалів і рекомендацій, обмін кращими практиками прикордонної співпраці [2; 5].

Основні ж завдання АСПР полягають у реалізації програм та проєктів, використанні фондів, їх отриманні і розподілі; допомозі у вирішенні прикордонних проблем; підготовці та реалізації спільних заходів та проєктів; розширенні «Центру Європейських прикордонних регіонів» у тісній співпраці з Європейським Союзом та Радою Європи; інформуванні Європейських політичних органів і громадськості про питання прикордонного співробітництва.

АСПР є добровільною неурядовою асоціацією, її члени сплачують вступний і членський внески, поряд

з цим, АСПР отримує субсидії від Європейської Комісії і національних урядів [2].

Нині серед членів АСПР нараховується більше 180 європейських прикордонних регіонів (єврорегіонів) Європи, в тому числі єврорегіони за участю областей України: Одеська область, є членом АСПР як один з регіонів у складі Єврорегіону «Нижній Дунай», Донецька область перебуває у складі регіону «Донбас», Сумська область є засновником Єврорегіону «Ярославна», Харківська область є членом Єврорегіону «Слобожанщина». З 2013 року у Харківському національному економічному університеті ім. Семена Кузнеця працює Інформаційний центр Асоціації європейських прикордонних регіонів (Association of European Border Regions – AEBR). Основними напрямками роботи Інформаційного центру: інформування про програми транскордонного співробітництва; аналітична робота зі створення та реалізації розвитку транскордонного співробітництва в Україні; комунікація з членами АСПР; координація україно-російського прикордонного співробітництва; координація роботи учасників на державному і місцевому рівнях [14].

Як повноправні члени АСПР Єврорегіони мають можливість користуватись всіма послугами цього об'єднання, брати участь в численних подіях і проєктах, ініційованих АСПР, а також активно підтримувати роботу цієї організації в рамках завдань АСПР. В Україні координують діяльність Єврорегіонів безпосередньо обласні державні адміністрації та обласні ради [2; 5; 26].

Варто відмітити, що саме Асоціація європейських прикордонних регіонів виступила одним із засновників Ради Європейських регіонів у 1985 році, яка пізніше отримала назву Асамблея Європейських регіонів (АСР). Ця організація об'єднує на сьогоднішній день більше 260 регіонів Європи [2].

Асамблея європейських регіонів (The Assembly of European Regions) є європейською міждержавною організацією, яка займається питаннями регіональної демократії. Завданням об'єднання є міжрегіональний розвиток, обмін досвідом між регіонами у реалізації різних програм і проєктів.

АСР, як специфічна політична форма організації регіонів, тісно співпрацює з Радою Європи та інституціями Європейського Союзу, підтримує постійні зв'язки з іншими міжрегіональними асоціаціями Європи та є представником їх інтересів на європейському й міжнародному рівнях. Головною метою АСР є надання «політичного голосу кожному з регіонів Європи». Також організація сприяє: просуванню принципу субсидарності та регіональної демократії; підвищенню політичного впливу регіонів в європейських інститутах влади; підтримці регіонів у процесі розширення Європи та глобалізації; полегшенню міжрегіонального співробітництва всередині розширеної Європи і за її межами; організації й розвитку діалогу та співробітництва між усіма регіонами Європи; сприянню посиленню політичної ролі регіонів Європи; розробці спільних проєктів у різних сферах і їх реалізації. Основним завданням АСР є сприяння регіоналізації в Європі та підтримка принципів субсидарності й

комплементаризму між місцевим, регіональним і національним рівнями, а також наднаціональним, єднання регіонів Європи задля реалізації цілей європейської інтеграції і надання їм можливості брати участь у будівництві Європи [26].

Першим регіоном з України у 1993 р. на правах повноважного члена до Асамблеї європейських регіонів була прийнята Одеська область. Починаючи з 1996 р. представники Одеської області постійно беруть участь у заходах АЄР. Одеська обласна державна адміністрація часто виступає організатором міжнародних конференцій, проектів, форумів, регіональних самітів. Під час зустрічей обговорюються напрямки потенційного співробітництва між Одеською областю та АЄР, зокрема у таких сферах охорони здоров'я, охорони навколишнього середовища, альтернативних джерел енергії, сільського господарства [1]. Це сприяє спільному пошуку шляхів вирішення загальних проблем та покращенню соціально-економічних умов життя у Чорноморському регіоні.

Дніпропетровщина домовилась про співпрацю з Асамблеєю європейських регіонів у 2013 р. Саме у м. Дніпропетровську в серпні 2015 р. було відкрито єдиний в Україні офіс Асамблеї європейських регіонів. Тоді сторони – Дніпропетровська обласна рада та Асамблея європейських регіонів (АЄР) – підписали протокол про наміри щодо співробітництва та взаємодії. На вересень 2015 р. представництво АЄР визначило низку заходів, у Дніпропетровську. Так, зокрема, 11-12 вересня 2015 р. на базі офісу АЄР буде проведено круглий стіл з питань децентралізації, 17-18 вересня 2015 р. – круглий стіл з питань розвитку малого і середнього підприємництва. У жовтні Дніпропетровськ відвідає генеральний секретар Асамблеї регіональних та місцевих влад, який проведе зустріч з питань прозорості виборів [4].

Неурядовою громадською організацією, яка об'єднує 29 міст з країн Чорноморського басейну і Середземномор'я є Міжнародний Чорноморський клуб (МЧК). Україна має найбільший з усіх країн представницький склад у цій організації – дев'ять міст: Одеса, Миколаїв, Іллічівськ, Херсон, Южний, Маріуполь, а також Ялта, Севастополь і Феодосія. Клуб має статус спостерігача при Організації Чорноморського економічного співробітництва (ОЧЕС) і консультативний статус при Економічній і Соціальній Раді ООН. МЧК також є членом Міжнародної Ради місцевої влади та Європейської ради малого бізнесу.

МЧК був створений у 1992 році в Одесі для зміцнення й розвитку ділового співробітництва між містами-портами країн Чорноморського басейну. Головною метою створення Клубу є досягнення високого ступеня інтеграції між країнами Чорноморського регіону; вирішення спільних завдань, пов'язаних із Чорноморським узбережжям; координація соціально-економічного, екологічного, культурно-освітнього розвитку в Чорноморському регіоні.

Практичними кроками на шляху втілення цієї мети члени організації вважають участь у розробці, узгодженні, організації й виконанні спільних інвестиційних проектів в області економіки, екології, туризму й

культури; створення умов для вільного підприємництва, розширення торгівлі; вирішення проблем раціонального використання природно-ресурсного потенціалу та захисту Чорного й Азовського морів від забруднення; зміцнення системи організаційно-економічних, науково-технічних, комерційних і культурних зв'язків між містами і регіонами Чорноморського басейну.

Керівним органом МЧК є загальні збори (Асамблея) всіх членів Клубу, які проводяться не рідше одного разу на рік. Правління Клубу, Виконавча Дирекція, та Ділова Рада МЧК мають виконавчі функції. При МЧК створено Ділову Раду з представників об'єднань ділових кіл і торгово-промислових палат міст-членів МЧК. Рада є реальним інструментом більш професійного підходу й ефективного економічного співробітництва. Виконавчі органи розробляють перспективні програми Клуба, вирішують фінансові питання, взаємодіють з місцевими клубами, створеними в містах-членах МЧК [16; 20].

Важливим є також те, що міста-члени МЧК вважають своєю місією слугувати мостом порозуміння між урядами своїх країн. За словами колишніх членів Клубу, саме місцеві органи самоврядування, на відміну від урядів, ближчі до населення, до соціально-економічних аспектів життєдіяльності, націлені виключно на інтеграцію та співпрацю [6, с. 46]. Це проявляється, насамперед, у непохитній позиції Клубу по недопущенню його перетворення на арену для політичних дискусій та з'ясування стосунків між його членами. Таким чином, сутність співпраці члени МЧК бачать у дусі інтеграції: розвиток тісних ділових та інших зв'язків на транснаціональному рівні поступово призводить до досягнення позитивної взаємодії й на міждержавному рівні.

За весь період функціонування Міжнародного Чорноморського Клубу Україна на державному та муніципальному рівнях значно сприяла його ефективній діяльності, впровадженню важливих проектів, ініціювала нові заходи в соціально-економічній, культурно-освітній та інших сферах. Офіційні представники України – послы, консули, голови обласних державних адміністрацій, державні і громадські діячі – беруть участь в Асамблеях, семінарах та інших заходах МЧК. Ряд Асамблей були проведені в українських містах: Одесі, Маріуполі, Миколаєві, Ялті. Одеський та Миколаївський міські голови Е. Гурвіц та В. Чайка свого часу обіймали посаду Президента клубу в 1995-1998 та 2002-2005 рр., а тодішні Президент торговельно-промислової палати Миколаївської області С. Локарев та директор Регіонального фонду підтримки підприємництва в Миколаївській області І. Копійка – посаду Виконавчого директора у 2002-2003 рр. та 2003-2005 рр. відповідно [6, с.47]

На рахунок українських міст-членів МЧК виконання цілої низки заходів, що урізноманітнили форми діяльності Клубу, сприяли довгостроковій реалізації його цілей. Втім, питання подальшої активізації діяльності українських міст в рамках МЧК залишається актуальним, адже іноді Асамблеї та засідання Правління проводяться без участі представ-

ників українських міст, зокрема Миколаєва, Одеси, Маріуполя [17].

Враховуючи попередній досвід роботи муніципалітетів та торговельно-промислових палат українських міст у рамках МЧК, можна вважати перспективними такі напрямки співпраці: екологія (питання використання та охорони ресурсів Чорного моря); розвиток інфраструктури; комунікаційні можливості; взаємний обмін досвідом з питань підприємництва, приватизації, підтримки малого і середнього бізнесу, а також міського господарства – реконструкції міських мереж комунальних служб та доріг, екології та утилізації міських відходів, програм соціального захисту населення. Все це, в свою чергу, сприятиме посиленню позитивного іміджу українських міст, дасть змогу партнерам ознайомитись з можливостями, які пропонує подібне співробітництво, активізує ділову співпрацю.

Всесвітня Рада Місцевих Екологічних Ініціатив (ICLEI) є міжнародною асоціацією місцевих органів влади, які забезпечують сталий розвиток регіонів. Співробітництво м. Миколаєва (Миколаївської міської ради) з ICLEI триває з 1997 р. Повноправними членами Ради є більше 400 міст та асоціацій зі всього світу, а також сотні органів місцевого самоврядування, які приймають участь у спеціальних кампаніях та проектах ICIEI. Метою ICIEI є створення та сприяння всесвітньому руху органів місцевого самоврядування за для досягнення реальних поліпшень умов загального сталого розвитку навколишнього середовища шляхом спільних дій на місцевому рівні. ICIEI працює як демократична міжнародна асоціація органів місцевого самоврядування та міжнародне агентство з охорони навколишнього середовища [7; 8, с.35].

З 1992 р. в Україні діє Представництво Фонду Ганса Зайделя (Німеччина). Так, щорічно Представництво Фонду у рамках своєї діяльності проводить до ста різноманітних заходів з багатьма партнерськими організаціями. У сфері державного управління Представництво співпрацює з Київською міською державною адміністрацією, Львівською обласною державною адміністрацією, Львівською міською радою, Інститутом управління (м. Львів), Дніпропетровською обласною радою, а до 2013 р. з Севастопольською міською адміністрацією, Севастопольською міською радою. Співпраця налагоджена також з Національною академією державного управління при Президенті України і регіональними Інститутами державного управління в Одесі, Харкові, Дніпропетровську і Львові, а також Центрами перепідготовки і підвищення кваліфікації органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій в Севастополі, Івано-Франківську і Чернігові.

Основними напрямками роботи Представництва Фонду є: сприяння обміну досвідом між співробітниками органів державного і місцевого управління України і Баварії; допомога у підготовці і підвищенні кваліфікації керівних кадрів державних органів і посадовців органів місцевого самоврядування України; розробка учбових курсів і програм підвищення

кваліфікації з використанням кращих європейських практик [9].

Впливовою неурядовою неприбутковою організацією, що працює з сільськими громадами України для покращення добробуту родин, піклуючись про довкілля є Міжнародний благодійний фонд «Добробут громад» (МБФ «Добробут громад»). Організація діє в різних напрямках: надається допомога родинам, що постраждали від техногенних та стихійних лих; впроваджуються агроекологічні проекти; ініціативи щодо підтримки сільської молоді та дітей й забезпечення рівних прав та можливостей чоловіків та жінок. Діяльність МБФ «Добробут громад» орієнтована на комплексний розвиток сільських громад.

Проекти організації охоплюють кілька пов'язаних між собою завдань в галузі сталого розвитку, у тому числі: забезпечення доступу на ринки для дрібних виробників сільськогосподарської продукції та інших послуг пов'язаних з ними, створення нових або покращення існуючих збутових ланцюжків, мобілізація громад, освіта та підготовка кадрів, розвиток потенціалу лідерів громад тощо. В різних регіонах України Фондом успішно реалізовано понад 70 проектів [24].

Фонд отримує підтримку від мережі «Хайфер Інтернешнл» (Heifer International), що була заснована в 1944 році в США й виконує проекти у 125-ти країнах світу. «Хайфер Інтернешнл» заснована у Сполучених Штатах Америки і є недержавною неприбутковою корпорацією. Її місія – підвищення добробуту селянських родин, подолання голоду та бідності у світі, збереження і покращення навколишнього середовища. З часу заснування цієї організацією було надано допомогу більш ніж 20-ти млн. родинам. Її діяльність впроваджується в Центральній і Східній Європі, Азії, Африці, Латинській та Північній Америці.

В Україні організація розпочала свою діяльність у 1994 році відкриттям пілотного проекту «Розвиток селянських господарств у Дрогобицькому районі Львівської області». В подальшому МБФ займався впровадження таких проектів як «Розвиток молочарських кооперативів в Україні» (декілька фаз), «Кооперативна навчальна ферма та послуги», «Розвиток полуничних кооперативів» (Проект «Екофрукт») тощо [15; 24].

У 2012 р. першому кооперативному молокопереробному підприємству «Молочний край» у Чернівецькій області було надано організаційну підтримку та співфінансування від Чернівецької обласної та Сторожинецької районної рад. Отримано державну підтримку на будівництво молокопереробного підприємства на Кіровоградщині. З 2013 р. МБФ «Добробут громад» організовує зустрічі з міжнародними делегаціями задля обміну досвідом та демонстрації практик, що застосовуються під час впровадження проектів в Україні. Сьогодні координатори фонду проводять тренінги-навчання в районах областей для депутатів місцевих рад та представників громадськості щодо можливостей залучення інвестицій у розвиток громад [25]. Таким чином, завдяки згуртованості громад, які самоорганізуються у сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи, а також за

активної організаційної та фінансової підтримки обласної, районної та місцевої влади, вирішується проблема зайнятості населення у сільській місцевості, підвищуються прибутки жителів сіл і, відповідно, з'являються можливості для подальшого розвитку територіальних громад.

Висновки. Підсумовуючи, варто наголосити, що співпраця органів місцевої влади з міжнародними міжурядовими та неурядовими організаціями або безпосередня участь в їх діяльності дає змогу долучи-

тись до впровадження сучасного світового досвіду врядування. Міжнародні асоціації та спілки місцевих влад виробляють загальні стандарти у діяльності місцевого врядування, забезпечують налагодження особистих контактів між головами муніципалітетів, місцевих адміністрацій. Реалізація різноманітних проектів за підтримки міжнародних організацій допомагає активізувати «третій сектор» в конкретній державі та орієнтує громаду на відповідальну участь в муніципальній діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Асамблея європейських регіонів [Електронний ресурс] // Департамент зовнішньоекономічної діяльності та європейської інтеграції Одеської обласної державної адміністрації. – 2014. – 8 квітня. – Режим доступу: <http://ved.odessa.gov.ua/mezhdunarodnye-organizacii-evrointegraciya/asambleya-vropejskih-regionv/>
2. Асоціація європейських прикордонних регіонів [Електронний ресурс] // Департамент зовнішньоекономічної діяльності та європейської інтеграції Одеської обласної державної адміністрації. – 2012. – 20 липня. – Режим доступу: <http://ved.odessa.gov.ua/mezhdunarodnye-organizacii-evrointegraciya/asocacyu-vropejskih-prikordonnih-regionv/>
3. Асоціація міст України: загальна інформація [Електронний ресурс] // Асоціація міст України. – Режим доступу: <http://www.auc.org.ua/page/zagalna-informatsiya-0>
4. В Україні відкрили перший офіс Асамблеї європейських регіонів [Електронний ресурс] // Радіо Свобода. – 2015. – 5 серпня. Режим доступу: <http://www.radiosvoboda.mobi/a/27172667.html>
5. Взаємодія з міжнародними організаціями – АСПР [Електронний ресурс] // Донецька обласна державна адміністрація: Зовнішні зв'язки регіону. – 2012. – 1 вересня. – Режим доступу: <http://donoda.gov.ua/?lang=ua&sec=01.15&iface=Mobile&cmd=view&args=id:918>
6. Воротнок М. Шляхи активізації діяльності України у Міжнародному Чорноморському Клубі (МЧК) / М. Воротнок // Стратегічні пріоритети. – 2007. – № 2(3). – С. 45-50.
7. Всесвітня рада екологічних ініціатив [Електронний ресурс] // Офіційний портал Миколаївської міської ради – Режим доступу: http://www.old.mkrada.gov.ua/foreign_affairs/eco_initiat.html
8. Гурець Н. Впровадження схеми екологічного менеджменту і аудиту (EMAS) у структурний підрозділ виконавчого комітету Миколаївської міської ради // Н. Гурець, Екологічний менеджмент: зб.наук.пр. / за ред. В. Гайченка. – К.: МАУП 2006. – 266 с. – С. 34-37.
9. Діяльність Фонду Ганса Зайделя в Україні [Електронний ресурс] // представництво Фонду Ганса Зайделя в Україні. – Режим доступу: http://www.hss.kiev.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=21&Itemid=16&lang=uk
10. Дніпропетровськ запрошує Вас: Міста-побратими [Електронний ресурс] // Дніпропетровськ запрошує Вас! Дніпропетровська міська рада – офіційний інтернет-портал. – Режим доступу: <http://www.dniproinvitesyou.org/mizhnarodna-diyalnist/mista-pobratymy/>
11. Європейська рамкова конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями, 21 травня 1980 року [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_106.
12. Європейська хартія місцевого самоврядування [Електронний ресурс] / Страсбург, 15 жовтня 1985 року // Офіційний вісник України. – 2015. – № 24. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036.
13. Європейські міста-побратими Києва [Електронний ресурс] // Асоціація Європейський Київ. – Режим доступу: <http://www.evropa-kiev.org/70-evropejski-mista-pobratimi-kieva>
14. Інформаційний центр Асоціації європейських прикордонних регіонів (АСПР) [Електронний ресурс] // Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця. – Режим доступу: http://www.hneu.edu.ua/Information_Center_Association_of_European_Border_Regions_AEBR
15. Історія БО «Добробут громад» [Електронний ресурс] // Міжнародний благодійний фонд «Добробут громад». – Режим доступу: <http://communitywellbeing.org.ua/uk/insideheiferukraine/history-of-heifer-ukraine.html>
16. Міжнародний Чорноморський Клуб: об організації [Електронний ресурс] / Міжнародний Чорноморський Клуб. – Режим доступу: <http://www.i-bsc.org/ru/about/>
17. Міжнародний Чорноморський Клуб: Архів документів [Електронний ресурс] / Міжнародний Чорноморський Клуб. – Режим доступу: <http://www.i-bsc.org/ru/архив-документов-2/>
18. Міжнародне співробітництво Одеси [Електронний ресурс] // Офіційний сайт міста Одеса. – Режим доступу: <http://www.omr.gov.ua/ua/cooperation/>
19. Міжнародне товариство «Україна – Польща – Німеччина» [Електронний ресурс] // Міжнародне товариство «Україна – Польща – Німеччина». – Режим доступу: <http://ukrpolgerm.com/content/about>
20. Миколаїв в міжнародних організаціях [Електронний ресурс] // Миколаївська міська рада. Офіційний портал. – Режим доступу: http://old.mkrada.gov.ua/foreign_affairs/cooperation.html
21. Погорілко В. Муніципальне право України [Електронний ресурс] / Кол. авт.; за ред. В. Погорілка, О. Фрицького. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 592 с. – Режим доступу: <http://westudents.com.ua/glavy/65588-rozdl-XIV-mjnarodn-zvyazki-organv-mstseвого-samovryaduvannya-ukrani.html>
22. Про місцеве самоврядування в Україні, Закон України від 21.05.1997 [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради. – 1997. – № 24. – С. 170. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>.
23. Про місцеві державні адміністрації, Закон України від 09.04.1999 [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради. – 1999. – № 20-21. – С. 190. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/586-14>

24. Про фонд [Електронний ресурс] // Міжнародний благодійний фонд «Добробут громад». – Режим доступу: <http://communitywellbeing.org.ua/uk/insideheiferukraine.html>
25. У районі проведено тренінг щодо можливості залучення інвестицій у розвиток громад [Електронний ресурс] // Великолепінський район. Офіційний веб-сайт районної влади. – 2015. – 9 вересня. – Режим доступу: <http://lepetykharda.gov.ua/u-rayoni-provedeno-trening-shchodo-mozhlyvosti-zaluchennya-investytsiy-u-rozvytok-gromad>
26. Участь в Асоціації Європейських Прикордонних Регіонів [Електронний ресурс] // Харківська обласна державна адміністрація. – Режим доступу: <http://kharkivoda.gov.ua/oblasna-derzhavna-administratsiya/351/441/451/453?sv>
27. Фондація українсько-польської співпраці (ПАУСІ) [Електронний ресурс] // Фондація українсько-польської співпраці. – Режим доступу: <http://www.pauci.org>
28. History of Association of European Border Regions (AEBR) [Електронний ресурс] // Association of European Border Regions. Official. – Режим доступу: <http://www.aebr.eu/en/profile/history.php>
29. Profile – Association of European Border Regions (AEBR) [Електронний ресурс] // Association of European Border Regions. Official. – Режим доступу: <http://www.aebr.eu/en/index.php>
30. What is AER? [Електронний ресурс] // Assembly of European Regions. – <http://www.aer.eu/what-is-aer/aer>

А. О. Ткач,

Черноморський державний університет імені Петра Могили, г. Николаев, Україна

УЧАСТИЕ МЕЖДУНАРОДНЫХ МЕЖПРАВИТЕЛЬСТВЕННЫХ И НЕПРАВИТЕЛЬСТВЕННЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ В ПРОЦЕССЕ РАЗВИТИЯ МЕЖДУНАРОДНОГО СОТРУДНИЧЕСТВА ОРГАНОВ МЕСТНОЙ ПУБЛИЧНОЙ ВЛАСТИ В УКРАИНЕ

В статье рассматривается опыт сотрудничества органов местной публичной власти в Украине с международными организациями. Так, сотрудничество органов местной власти Украины с иностранными партнерами налаживается в процессе развития международных контактов местных государственных администраций, местных советов, их исполнительных органов. Благодаря этому органы местной власти в Украине получают доступ к лучшим мировым практикам управления и возможность реализовывать их на местном уровне, перенимать мировой опыт для устойчивого развития общин. Украинские представительства международных межправительственных и неправительственных организаций позволяют более активно привлекать представителей местных органов власти и общественности из разных регионов Украины, а также даже других стран для внедрения совместных проектов. Реализуя проекты, международные организации, в свою очередь, влияют на политику, системы управления на всех уровнях, что, в свою очередь, способствует устойчивому развитию городов и сельских территорий. Поддержка же со стороны местной власти и активных общин помогает решению конкретных вопросов на местном, районном, областном, государственном и международном уровнях.

Ключевые слова: международная неправительственная организация (МНПО); межправительственная организация (ММПО); международное сотрудничество; органы местного самоуправления; местные государственные администрации.

А. Tkach,

Petro Mohyla Black Sea State University, Mykolaiv, Ukraine

THE PARTICIPATION OF INTERNATIONAL INTERGOVERNMENTAL AND NON-GOVERNMENTAL ORGANIZATIONS IN THE DEVELOPMENT OF INTERNATIONAL COOPERATION OF LOCAL PUBLIC AUTHORITIES IN UKRAINE

The article deals with the experience of cooperation of local public authorities in Ukraine with international organizations. The cooperation between Ukrainian local governments and foreign partners is getting better and the development of international contacts going directly with local state administrations, local councils and their executive bodies. The local authorities in Ukraine have access to the world's best management practices and the ability to implement them at the local level; local governments can learn from international experience how to develop sustainable communities.

Ukrainian representative offices of international intergovernmental and nongovernmental organizations can more actively involve local authorities and communities from different regions of Ukraine and even from other countries for the implementation of their projects. Implementing projects, international organizations influence the policy, management systems at all levels, which in turn contributes to the sustainable development of cities and rural areas. The support from the local authorities and active community helps to solve specific issues at the local, district, regional, national and international levels.

Keywords: international non-governmental organizations (INGOs); intergovernmental organizations (IGOs); international cooperation; local authorities; local state administrations.